

Belfius Research

De Zilveren generatie: een economische speler van formaat

Het gewicht van de Zilveren generatie in de samenleving neemt toe. Enerzijds omdat de babyboomers - die met veel zijn - de pensioenleeftijd naderen of reeds bereikt hebben en anderzijds dankzij de stijgende levensduur. De maatschappij ziet vergrijzing vaak als een kost door zorgen over de betaalbaarheid van de pensioenen. Maar daarbij vergeten we vaak welke waarde deze generatie geeft aan onze samenleving. De oudere bevolking is in toenemende mate een belangrijke speler in de formele economie en ook de informele economie vaart er wel bij. Het loont de moeite voor bedrijven om in te spelen op deze demografische tendens.

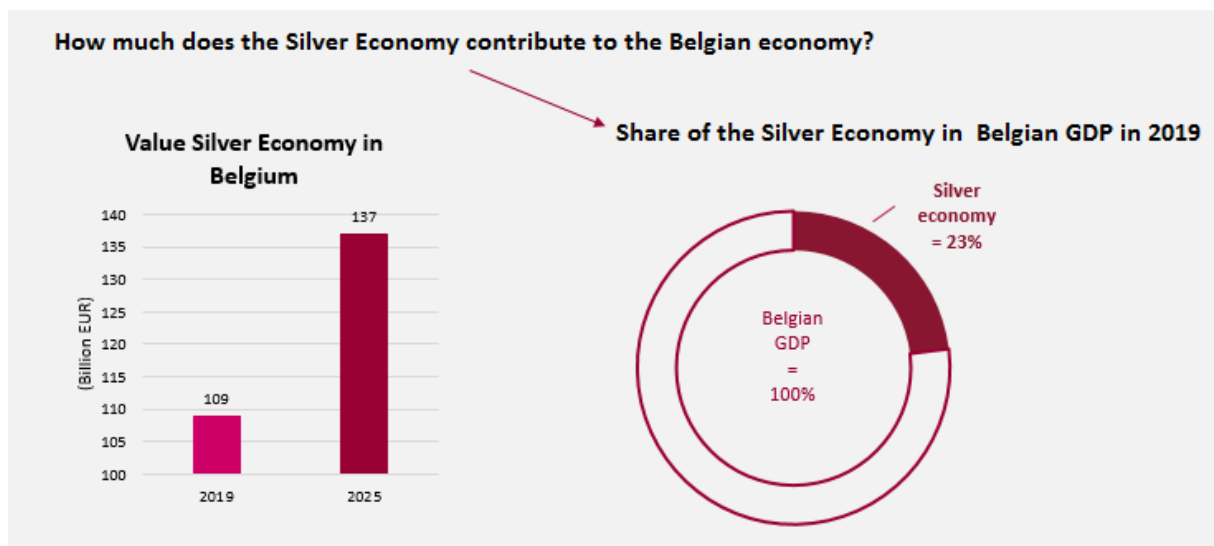
Deze Zilveren generatie is gemiddeld tien jaar langer met pensioen dan 50 jaar geleden, wat enorm veel mogelijkheden biedt. Ouderen vandaag zijn bovendien actiever en gelukkiger dan ooit.

Zilveren economie

De Zilveren economie is in België maar liefst 109 miljard euro waard of 23 procent van onze economie in 2019. Deze cijfers baseren we op een studie in opdracht van de Europese Commissie, waarin in 2015 de waarde van de “zilveren economie” werd berekend. Die waarde omvat in de eerste plaats alle producten en diensten die geconsumeerd worden door 50-plussers, maar ook de indirecte impact op de economie via de aanvoerketen van de gekochte producten en de jobcreatie die hiermee gepaard gaat.

Voor de Europese Unie is dat aandeel nog meer uitgesproken. In 2015 bedroeg het op basis van de studie meer dan 28% van het Europese BBP. Vorig jaar was dat aandeel al opgelopen naar bijna 31%. De waarde die gecreëerd werd door 208 miljoen Europese 50-plussers in 2019 bedroeg liefst 5,1 biljoen euro.

De Zilveren economie zal enorm aan belang winnen de komende jaren. Door de sterke toename van het aantal ouderen, maar ook door de ontwikkeling van allerlei nieuwe diensten en producten die ervoor zorgen dat ouderen een gezond, actief en zelfstandig leven kunnen leiden. Denk hierbij aan een hele waaier aan vrijetijdsbesteding, technologie om de gezondheid op te volgen, domotica, assistentierobots, zelfrijdende auto's, enzovoort. De groei van de zilveren economie zal een belangrijke bron van nieuwe jobs en welvaart zijn. Tegen 2025 zal het aandeel in de Belgische economie stijgen tot 27,5% van ons BBP.

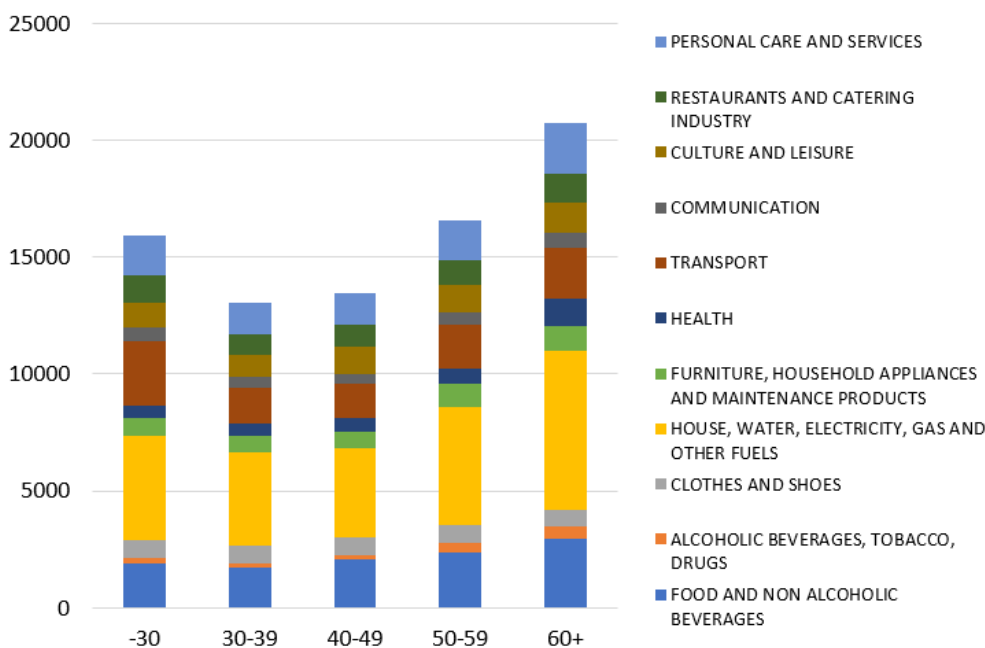

Drijvers van toekomstige consumptiegroei

Ouderen consumeren over het algemeen meer dan jongere mensen, wat hen tot belangrijke drijvers maakt van de toekomstige consumptiegroei.

Uit onderzoek naar de gemiddelde uitgaven van de Belgische huishoudens in 2018 (Bron: Statbel) blijkt dat 60-plussers jaarlijks gemiddeld bijna 4000 € meer uitgeven dan vijftigers, en meer dan 7000 € meer dan veertigers. De consumptie van de zilveren generatie is zelfs bovengemiddeld in alle soorten uitgaven, behalve voor opleiding en voor kleding en schoenen. De uitgaven voor gezondheid en persoonlijke verzorging zijn een stuk hoger dan bij jongere mensen, maar ook deze voor voeding en drank evenals uitgaven voor de woning, water en energie. De 60-plus markt biedt dan ook volop kansen, en het loont de moeite voor bedrijven om hierop in te spelen.

Mean consumption expenditure per year (€) by age category

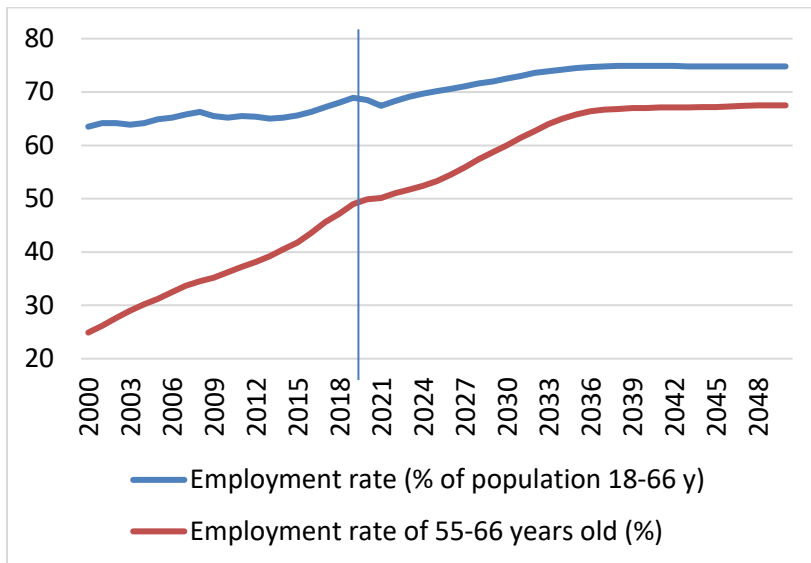
Drijvers van arbeidsmarktgroei

De demografie zet een rem op de groei van onze arbeidsmarkt. Het aantal mensen dat jaarlijks met pensioen gaat neemt immers sterk toe, terwijl er minder jonge mensen instromen.

De afgelopen jaren werd dit voor een groot stuk gecompenseerd door een sterke toename van de arbeidsmarktdeelnemers bij vrouwen en 55-plussers. Een grotere activiteitsgraad (mensen die zich beschikbaar stellen voor de arbeidsmarkt) doet uiteraard ook de werkgelegenheidsgraad of het aantal werkenden op arbeidsleeftijd stijgen. Zo verdubbelde de werkgelegenheidsgraad bij 55-plussers zelfs over de afgelopen 20 jaar.

Voor de komende jaren voorziet de Studiecommissie voor de Vergrijzing in haar rapport van juli 2020 dat nog veel meer 55-plussers aan de slag zullen blijven. Deze trend kan onderbroken worden door de huidige crisis, maar op middellange termijn zien wij opnieuw een toename van hun belang in de arbeidsmarkt.

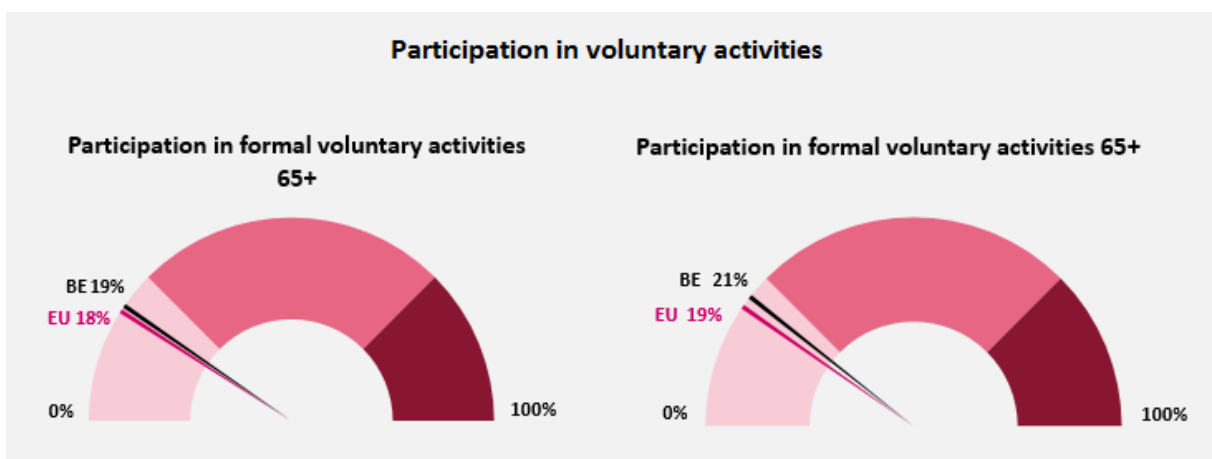
Werkgelegenheidsgraad van de bevolking op arbeidsleeftijd versus werkgelegenheidsgraad van 55-66 jarigen

Bron: Studiecommissie voor de Vergrijzing, 2020

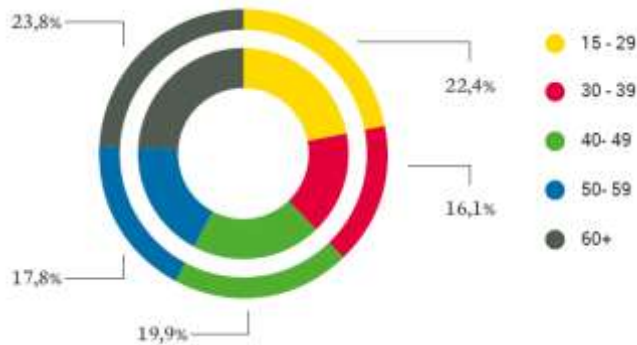
Vrijwillige inzet voor de maatschappij

De Zilveren Generatie zit niet stil tijdens het pensioen. De meesten blijven zich inzetten voor hun familie of de maatschappij. Denk maar aan het grote aantal ouderen dat voor de kleinkinderen zorgt, of mantelzorger is voor hulpbehoevende familieleden, of aan de slag gaat als vrijwilliger. In België wordt er meer aan vrijwilligerswerk gedaan dan in andere landen. 19% van de 65-plussers neemt deel aan formeel vrijwilligerswerk via een organisatie of vereniging. 21% engageert zich informeel voor de anderen. Bijvoorbeeld door te helpen koken voor familieleden, te winkelen of voor zieken te zorgen enz.

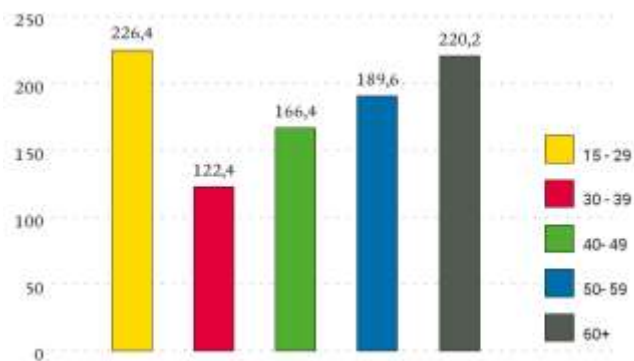

Door de grote inzet van 60-plussers maken zij bijna een kwart uit van de Belgische vrijwilligerspopulatie. Zij investeren ook de meeste tijd in hun engagement, met een hoger gemiddeld aantal gepresteerde uren per jaar in vergelijking met jongere vrijwilligers. De onbaatzuchtige inzet van deze mensen zorgt niet alleen voor de versterking van het sociale weefsel in onze maatschappij, maar levert ook enorme besparingen op voor de overheid wat betreft investeringen in kinderopvang, thuisverpleging, residentiële zorg, enzovoort.

Verdeling van de Belgische vrijwilligerspopulatie naar leeftijd in 2015

Gemiddeld aantal uur vrijwilligerswerk per jaar naar leeftijd

Bron: *Het vrijwilligerswerk in België*, Koning Boudewijnstichting, 2015

Genieten van een actieve, gezonde en gelukkige oude dag

Zowel de fysieke als mentale gezondheid vaart wel bij het actief ouder worden van mensen. Ook wanneer gezondheidsproblemen de kop op steken, is het belangrijk dat oudere mensen actief blijven in de mate van het mogelijke.

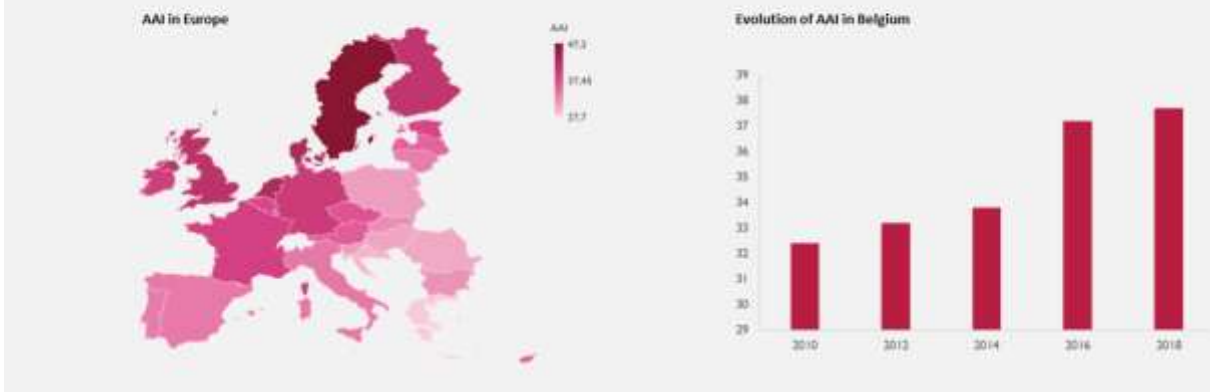
Vanuit die bezorgdheid brengen de Verenigde Naties en de Europese Commissie om de twee jaar een rapport uit met betrekking tot de **Active Ageing Index (AAI)**. Deze studie geeft een overzicht van de mate waarin de oudere bevolking bijdraagt aan de maatschappij en de economie, door betaald of onbetaald werk, zorgtaken, politieke activiteit, of door een gezonde, geïnformeerde en onafhankelijke levensstijl aan te houden. Belangrijk hierbij zijn ook de omgevingsfactoren die oudere mensen aanmoedigen om actief te blijven. Denk hierbij aan een veilige en rolstoeltoegankelijke omgeving, toegang tot opleidingen om mee te blijven met digitalisatie en andere maatschappelijke trends, of aangepaste werkomstandigheden en een goede work-life balans om de werkgelegenheidsgraad van oudere werknemers te verhogen.

België behaalt een score van 37,7 voor deze index, een stuk boven het gemiddelde van de EU-28 van 35,7, maar nog een eind verwijderd van de topscore van 47,2 in Zweden. De afgelopen jaren zagen we de index toenemen, wat wil zeggen dat Belgische ouderen vandaag een stuk actiever zijn dan 10 jaar geleden. België scoort slecht wat betreft de werkzaamheidsgraad van de oudere bevolking, maar erg hoog wat betreft sociale participatie. Inderdaad, hierboven zagen we reeds dat Belgische senioren hoog scoren wat betreft vrijwilligerswerk of mantelzorg voor ouderen.

Active Ageing

Active Ageing Index (AAI): Measures the untapped potential of older people and healthy ageing across countries.

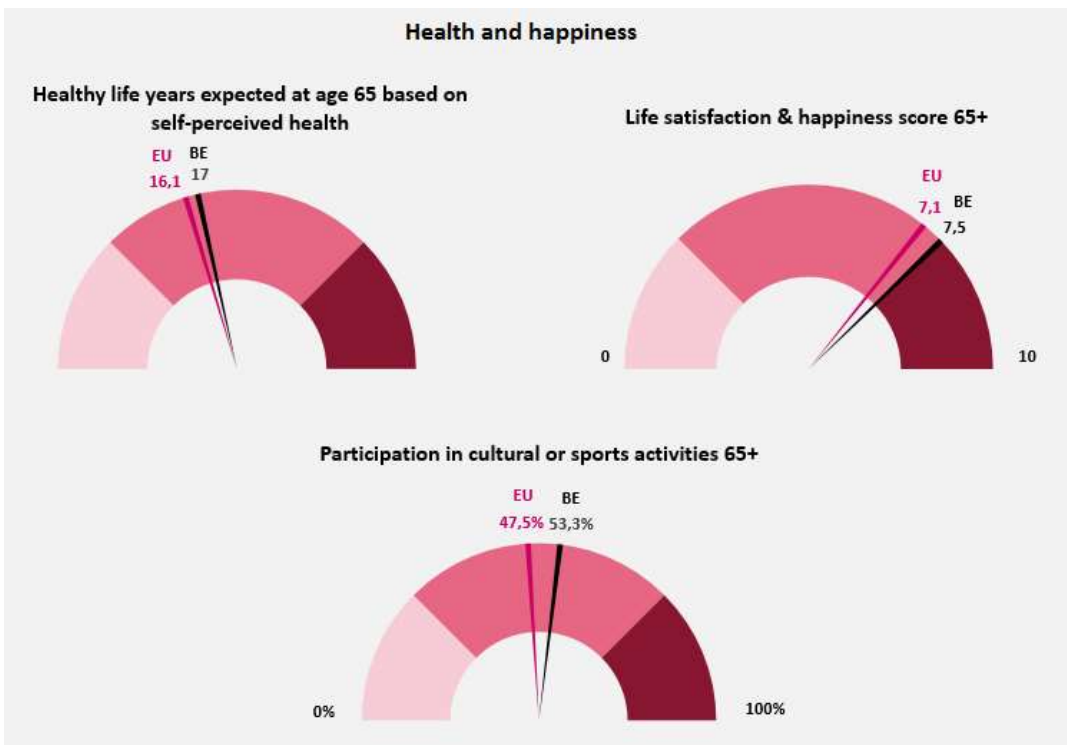
It measures the level to which older people live independent lives, participate in paid employment and social activities as well as their capacity to actively age.

Langer leven betekent ook meer levenskwaliteit. Met de levensverwachting steeg ook de gezonde levensverwachting, of het aantal jaren dat men in goede gezondheid kan doorbrengen. Een Belgische 65-plusser mag zich momenteel aan 11 bijkomende jaren in goede gezondheid verwachten volgens de officiële gezondheidscijfers, en zelfs aan 17 extra gezonde levensjaren wanneer men zich baseert op basis van eigen inschattingen van ondervraagde 65-plussers. Hiermee presteren we een beetje beter dan het Europese gemiddelde.

Senioren zijn over het algemeen gelukkig, en geven zichzelf een score van 7,5 op 10 wat tevredenheid betreft. Onder de 65-plussers zijn de “jongere ouderen” of de 65-74 jarigen het gelukkigst met een score van 7,6 op 10. Ze zijn meer tevreden over hun leven dan veertigers of vijftigers.

Het welzijn van Belgische senioren uit zich ook in hun deelname aan het sociale leven. Meer dan 53 procent van de 65-plussers neemt deel aan culturele en sportactiviteiten.

Bron: Eurostat, cijfers voor 2018

Voor meer info:

Annelore Van Hecke
Senior Macro Economist @Belfius

Véronique Goossens
Chief Economist @Belfius